

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Rehabilitación das deficiencias auditivas		Código	652G04020
Titulación	Grao en Logopedia			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e Fisioterapia			
Coordinación	Lodeiro Fernández, Leire	Correo electrónico	leire.lodeiro@udc.es	
Profesorado	Lodeiro Fernández, Leire	Correo electrónico	leire.lodeiro@udc.es	
Web				
Descrición xeral	El objetivo general de esta asignatura es que el alumnado conozca las líneas fundamentales de intervención logopédica en la discapacidad auditiva a lo largo del ciclo vital.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A8	Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico.
A17	Coñecer e realizar a intervención logopédica nos trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe: trastorno específico da linguaxe, atrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por privación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglosias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
A25	Coñecer a organización de institucións educativas, sanitarias e sociais.
A26	Adquirir un coñecemento práctico para a avaliación logopédica.
A27	Realizar a planificación estratéxica da intervención logopédica.
B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B16	Resolver problemas de forma efectiva.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico da deficiencia auditiva	A8		
Coñecer e realizar a intervención logopédica na deficiencia auditiva	A17		
Coñecer a organización de institucións educativas, sanitarias e sociais.	A25		
Adquirir un coñecemento práctico para a avaliación logopédica.	A26		
Realizar a planificación estratéxica da intervención logopédica.	A27		
Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.		B1	
Resolver problemas de forma efectiva.		B16	
Traballar en equipo e, no seu caso, de forma interdisciplinar.		B24	
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			C6

Contidos	
Temas	Subtemas
1. DEFICIENCIA AUDITIVA	1. Concepto e aspectos básicos da deficiencia auditiva 2. A deficiencia auditiva nas distintas etapas da vida 3. Detección da deficiencia auditiva. Fundamentos do proceso de valoración e diagnóstico.
2. BASES DA INTERVENCIÓN NO NENO CON DEFICIENCIA AUDITIVA	1. Características e desenrolo do neno xordo 2. O papel da familia no desenrolo e na estimulación da linguaxe 3. Enfoques e métodos de intervención 4. Intervención temperá 5. Aspectos didácticos da escolarización 6. Trastornos asociados á deficiencia auditiva. Sordoceguera.
3. BASES DA INTERVENCIÓN NO ADULTO CON DEFICIENCIA AUDITIVA	1. Características da deficiencia auditiva no adulto e no envelhecimento 2. Obxectivos e enfoques da intervención
4. DISPOSITIVOS DE AXUDA PARA AS DEFICIENCIAS AUDITIVAS	1. Implantados cocleares 2. Prótesis auditivas ou audífonos 3. Dispositivos auxiliares
5. REHABILITACIÓN AUDITIVA PARA A ADAPTACIÓN PRÓTESICO-AUDITIVA EN NENOS E ADULTOS	1. Programación e preentrenamento para a adaptación de implantados cocleares 2. Rehabilitación/habilitación auditiva para a adaptación de prótesis e implantados cocleares en nenos 3. Rehabilitación/habilitación auditiva para a adaptación de prótesis e implantados cocleares en adultos 4. Resultados
6. SOFTWARE E OUTROS RECURSOS INFORMÁTICOS DE APOYO Á INTERVENCIÓN/REHABILITACIÓN DA DEFICIENCIA AUDITIVA	1. Programas informáticos de Rehabilitación/habilitación auditiva 2. Outros programas informáticos de apoio á intervención na deficiencia auditiva 3. Páxinas web e enlaces de interés

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A8 A25	2	0	2
Sesión maxistral	A17 A26 A27 B1 C6	30	30	60
Presentación oral	B24	6	12	18
Recensión bibliográfica	A8 A17 A26	2	6	8
Traballos tutelados	A17 A27 B16 B24	9	18	27
Estudo de casos	A8 A26 A27 B16 B24	8	8	16
Proba obxectiva	A8 A17 A25 A26 A27 B1 B16 C6	2	0	2
Resumo	A8 A17 A25 A26 A27 B1	1	7	8
Atención personalizada		9	0	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades que se levará a cabo antes de iniciar o proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar

Sesión maxistral	Exposición oral do profesor complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Presentación oral	Exposición verbal do alumno sobre un tema. Require un traballo previo de elaboración do contido e da metodoloxía da presentación.
Recensión bilbiográfica	Lectura crítica de artigos. Comprende a lectura da obra, a análise do seu contido e unha crítica e valoración da mesma en relación á literatura existente sobre o tema e á opinión propia.
Traballos tutelados	Elaboración de material de intervención a partir das pautas facilitadas polo profesor. O obxecto deste punto é fomentar a autonomía do alumno na preparación de material de intervención, aspecto fundamental no futuro exercicio profesional.
Estudo de casos	Partindo da descrición da situación dun caso facilitada polo profesor, o alumno debe ser capaz de analizar os feitos para chegar a unha decisión razoada de análise do proceso.
Proba obxectiva	Proba escrita utilizada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. A Proba obxectiva poderá combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de resposta breve e de desenvolvemento sobre un tema, etc.
Resumo	Elaboración de síntese dos principais contidos traballados. É unha axuda importante para o repaso e a preparación de exames.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	A atención personalizada nestas actividades ten o obxecto de orientar e guiar ó alumno no proceso de ensinanza/aprendizaxe.
Recensión bilbiográfica	Por outro lado, é unha fonte de información do profesor para coñecer o punto de aprendizaxe onde se atopan os alumnos e así poder incidir nos aspectos precisos para que os alumnos acaden os coñecementos da asignatura.
Traballos tutelados	Ademais o alumno dispón de atención personalizada no horario de tutorías.
Proba obxectiva	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Presentación oral	B24	Valora o aprendizaxe de coñecementos adquiridos sobre o tema e a capacidade de defendelos e expoñelos.	2.5
Recensión bilbiográfica	A8 A17 A26	Valora a capacidade de relacionar os coñecementos do alumno co contido do texto.	5
Traballos tutelados	A17 A27 B16 B24	Valora a capacidade de elaboración de material de intervención para o futuro exercicio profesional.	10
Proba obxectiva	A8 A17 A25 A26 A27 B1 B16 C6	Valora os coñecementos e destrezas adquiridas sobre a asignatura.	80
Resumo	A8 A17 A25 A26 A27 B1	Valora a capacidade de síntese dos aspectos fundamentais do contido da asignatura	2.5
Outros			

Observacións avaliación

Para superar a asignatura é condición necesaria ter aprobado a Proba Obxectiva (Examen), polo que os traballos non puntuarán ata ese momento. Outro aspecto que poderá influir na puntuación final da asignatura é o Grado de Implicación do alumno na materia (asistencia, participación, interese, etc.) podendo variar ata 0.15 puntos na nota final para aqueles que, tendo superado o Exame Oficial, están próximos ó punto de corte de cada calificación.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Cecilia Tejedor A (2004). Aprendiendo a oír manual práctico de educación auditiva para la adaptación de prótesis e implantes cocleares. Madrid - Ramirez Camacho R (2005). Conocer al niño sordo. Madrid. CEPE - Jiménez MJ, López M (2003). Deficiencia Auditiva. Evaluación, intervención y recursos psicopedagógicos. Madrid. CEPE - Ling D (2006). El maravilloso sonido de la palabra: programa auditivo-verbal para niños con pérdida auditiva. México. Trillas - Buceta Cancela MJ (2000). Estimulación temprana en el niño sordo. Santiago de Compostela. Nino - Herrán Martín B (2005). Guía técnica de intervención logopédica en implantes cocleares. Madrid. Síntesis - Amat MT (2002). Implante coclear cuaderno de ejercicios de rehabilitación. Barcelona. Asociación de implantados cocleares de España - Manrique Rodríguez MJ (2002). Implantes cocleares. Barcelona. Masson - Furmanski HM (2003). Implantes cocleares en niños rehabilitación auditiva y terapia auditiva verbal. Barcelona. Nexos - Datta G (2007). Implantes cocleares para niños pequeños sordos: las primeras palabras. Pamplona. EUNSA - Bonet Agustí M (1993). Manual de rehabilitación del sordo adulto. Barcelona. Masson - Silvestre Benach N (1998). Sordera comunicación y aprendizaje. Barcelona. Masson - Colegio La Purísima para niños sordos (2006). SEDEA: Programa Secuenciado de Desarrollo Auditivo. Onda Educa - Monsalve González A (2011). Guía de intervención logopédica en las deficiencias auditivas. Madrid: Síntesis - (). .
Bibliografía complementaria	- Peñaloza Y (2006). Función, descripción y adaptación de auxiliares auditivos. México. Trillas - Wayne O (2005). Guía de la Clínica Mayo sobre audición. México. Trillas - Acosta V (2006). La sordera desde la diversidad cultural y lingüística. Barcelona. Masson - Sánchez Casado I (2002). La sordoceguera. Badajoz. Diputación Provincial de Badajoz - Salesa E, Perelló E, Bonavida A. (2005). Tratado de audiología. Barcelona. Masson Recursos en línea: "acuaudio"

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Patoloxía da audición. voz e deglución/652G04015

Audioloxía clínica/652G04018

Materias que continúan o temario

Anatomía dos órganos da audición e a linguaxe/652G04001

Fundamentos de intervención logopédica/652G04005

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías